

JELENTÉS

A VÉDETTÉ NYILVÁNÍTOTT KULTURÁLIS JAVAK ELLENÉRTÉK MELLETTI ÁTRUHÁZÁSA ESETÉN FENNÁLLÓ

ÁLLAMI ELŐVÁSÁRLÁSI JOG ÉRVÉNYESÍTÉSÉVEL

A FORSTER KÖZPONT MŰTÁRGYFELÜGYELETI IRODA ÁLTAL

2014. ÉVBEN MEGSZERZETT KULTURÁLIS JAVAKRÓL

A védett műtárgyak adásvétele esetén érvényesíthető **állami elővásárlási** joggal – több évi szünetet követően 2013-ra biztosított 5 MFt-os keret után – 2014-ben lényegesen magasabb minisztériumi külön támogatások révén 23 alkalommal tudtunk élni: árveréseken vagy egyszerű adásvételek esetén állami közgyűjtemények (OSZK, MNL, MNM, MKVM, OSZMI, Forster Központ kiállítóhelyei) számára – **összesen 52.318.900,- forintos vételáron – sikerült megszerezni 21 műtárgyat és két tárgye gyüttest.** Az állam részére megszerzett műtárgyak között vannak közgyűjteményből eddig hiányzó régi, értékes könyvek, középkori oklevelek, magyar és külföldi festmények, iparművészeti tárgyak, az egyik 1849-es aradi vértanú búcsúlevele, egy ritka zsidó szertartási tárgy (halotti fésű), egy budai szerb püspök 1874-es mellkereszt-együttese, a budapesti New York kávéház két világháború közötti vendégkönyve, valamint Bajor Gizi színésznő levelezéseknek 69 db-os együttese.

A következőkben – a megszerzés szerinti időrendben – soroljuk fel az állami elővásárlási jog érvényesítésével megszerzett tárgyakat, megadva:

- 1) fényképpel együtt pontos leíróadataikat (nyilvántartási adatkivonaton),
- 2) a kifizetett vételárat,
- 3) a megszerzés módját (árverés vagy adásvétel),
- 4) a megszerzés időpontját,
- 5) a javasolt közgyűjteményi elhelyezését,
- 6) A tárgy jelentőségét, az elővásárlás indokát.

Budapest, 2015. február 16.

Dr. Buzinkay Péter

műtárgyfelügyeleti irodavezető

Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314349

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:

MŰVÉSZETI ALKOTÁS; FESTÉSZETI ALKOTÁS; HORDOZHATÓ festmény (táblakép)

Jogi helyzet:

VÉDETT

Alkotó(k):

művész: Barabás Miklós (Kézdimárkosfalva, 1810 – Budapest, 1898)

MEGNEVEZÉS: Gróf Nádasdy Ferenczné, gróf Zichy Ilona

KOR: 1877

KELETKEZÉS HELYE:

ANYAG: vászon

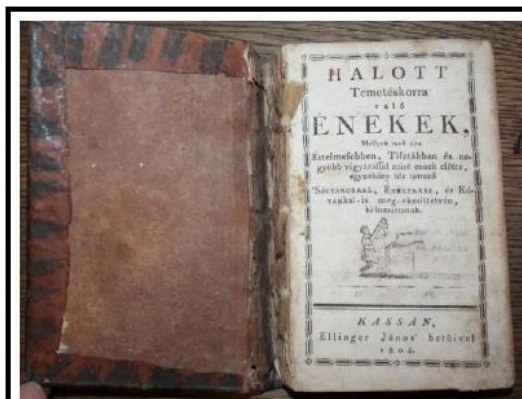
TECHNIKA: olaj

MÉRET: magasság: 220,00 cm, szélesség: 160,00 cm

LEÍRÁS: Fiatal nő szembenéző állóképe. Fekete bársonyruhát visel fehér csipkével, fején fekete csipkefátyol. Nyakában fekete bársonyszalagon medallion. Jobb kezében ibolyacsokor, balját a mellette álló asztal lapjához érinti, ahol kis kék virágos ágacska fekszik és három gyermeket ábrázoló fotó áll piros keretben. A háttérben a fal vörös, balra leomló vörös függöny részlete.

JELZÉS: jobbra lent: "Barabás. 1877."

- **Kifizetett vételár: 6.600.000,- Ft**
- **Vétel módja: aukció (Kieselbach Galéria és Aukciósház, Budapest)**
- **Vétel időpontja: 2014. október 6.**
- **Javasolt elhelyezés: Nádasdy-kastély, Nádasdladány**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A festmény Barabás saját maga által összeállított műjegyzékében is számon tartott, magas színvonalon megfestett, részletgazdag alkotása, mely a nádasdladányi kastély urának (a festés időpontjában már meghalt) feleségét ábrázolja. Az asztalon a grófi család gyermekeit mutató képpel együtt megfestett gyászruhás portré bizonyosan kötődik a Nádasdy családhoz és a nádasdladányi kastélyhoz, noha az eddigiekben a Nádasdladányból történt elszármazásra nem került elő bizonyíték. A kastély hiányosan megmaradt berendezését korhűen és tematikusan is jól kiegészíti a megszerzett darab.**

Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314385

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:

DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); régi könyv (1850 előtt)

Jogi helyzet:

VÉDETT

Alkotó(k):

nyomdász: Ellinger János József (1744 – 1810)

MEGNEVEZÉS: Halott temetésükorra való énekek, ... Kassa, 1804

KOR: 1804

KELETKEZÉS HELYE: Kassa

ANYAG: papír

TECHNIKA: nyomtatott; rézmetszet; bőrkötés; ceruza; kézírás

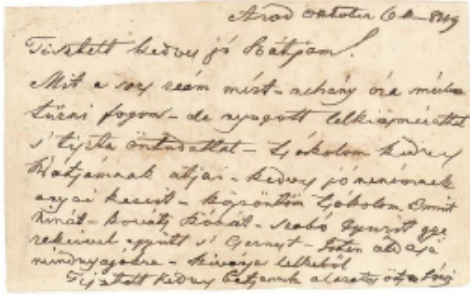
MÉRET: magasság: 15,00 cm, szélesség: 98,00 cm; 234, [5] p.

LEÍRÁS: Halott temetésükorra való énekek, melyek most újra értelmesebben, tisztábban és nagyobb vigyázással mint ennek előtte, egynehány ide tartozó 'söltárok'kal, énekekkel, és kótákkal-is meg-ékesítetvén, ki-botsáttak. Kassán, Ellinger János' betűivel, 1804.

Kézírásos bejegyzésekkel. Rézmetszetű könyvdíszekkel, korabeli bőrkötésben, a könyvtest elvált a kötéstől.

JELZÉS:

- Kifizetett vételár: 34.500,- Ft
- Vétel időpontja: 2014. október 22.
- Vétel módja: aukció (Ex Libris Antikvárium)
- Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest
- A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A 16. század végi protestáns énekgyűjtemény a 17-18. század folyamán számos kiadásban és változatban jelent meg. Az 1804-es kassai kiadás, egy a szakkutatás előtt is ismeretlen változat, mely a hungaricumok terén teljességre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében hiánypótló darab.

	Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314403
	Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:
	Rendeltetés és tárgyfajta: DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); levél
	Jogi helyzet: VÉDETT
	Alkotó(k): író: Nagysándor József (Nagy-Sándor József) (Nagyvárad, 1803 – Arad, 1849)
MEGNEVEZÉS: Nagysándor József honvéd tábornok, aradi vértanú nagybátyjához, Nagysándor Imréhez és családjához írt búcsúlevele. (Kelt: Arad, 1849. október 6.)	
KOR:	1849. október 6. KELETKEZÉS HELYE: Arad
ANYAG:	papír
TECHNIKA:	tinta; kézirás
MÉRET:	magasság: 11,00 cm, szélesség: 18,00 cm, terjedelem: 1,00 oldal
LEÍRÁS:	Modern, könyvet formázó, fekete papírdobozban.
JELZÉS:	

- **Kifizetett vételár: 16.100.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 5.**
- **Vétel módja: aukció (Központi Antikvárium, Budapest)**
- **Javasolt elhelyezés: Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Az aradi vértanú, Nagysándor József tábornok kivégzése napján írt búcsúlevele – jelentősége okán – egyértelműen a közgyűjteményi elhelyezést igénylő nemzeti ereklyéink közé tartozik. Ilyen jelentőségű történeti emlék a papírrégiségek piacán évtizedek óta nem került elő. A búcsúlevél külön érdekessége, hogy az aradi vértanúk többsége már a kivégzés előtti napon megírta búcsúleveleit, míg ez a kivégzés napján kelt. A búcsúlevél a Nemzeti Múzeum '48-as gyűjteményének méltó kiegészítését jelenti.**

	Műtárgy-nyilvántartási azonosító:	314411
	Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:	
	Rendeltetés és tárgyfajta:	DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); oklevél; oklevél
	Jogi helyzet:	VÉDETT
Alkotó(k):	kibocsátó: Kont Miklós (? – 1367) (nádor)	
MEGNEVEZÉS: Kont Miklós nádor privilégiuma Perthold-i Egyed fiai Simon és Demeter számára. (Kelt: Visegrád, 1365)		
KOR:	1365	KELETKEZÉS HELYE: Visegrád
ANYAG:	pergamen; viasz	
TECHNIKA:	tinta; kézirás	
MÉRET:	magasság: 47,50 cm, szélesség: 65,50 cm	
LEÍRÁS:	Latin nyelvű pergamenoklevél az egykor a pecsétet tartó selyemzsinór maradványaival. A nádori viaszpecsét az oklevéltől külön, de szinte teljesen épen megmaradt. Szakadásokkal, több helyen a szöveget is érintő hiányokkal, helyenként a szöveg elmosódott. Paszpartuban.	
JELZÉS:		

- **Kifizetett vételár: 575.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 5.**
- **Vétel módja: aukció (Központi Antikvárium, Budapest)**
- **Javasolt elhelyezés: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Az oklevél a 14. századi nádori bíraskodás fontos dokumentuma, egyedülálló forrásértékén túl az is kiemelendő, hogy épen megmaradt a függőpecsétje. A Mohácsi vész után elpusztult középkori királyi levéltár hiányában, valamint a későbbi századok veszteségei miatt minden megmaradt középkori magyar oklevél kivételesen ritka és különös értéket képvisel, ezért a Nemzeti Levéltár e körben minél teljesebb gyűjtemény kialakítására törekszik.**

	Műtárgy-nyilvántartási azonosító:	314412
	Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:	
	Rendeltetés és tárgyfajta:	DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); oklevél; oklevél
	Jogi helyzet:	VÉDETT
	Alkotó(k):	kibocsátó: Zsigmond király, Luxemburgi (Prága, 1368 – Znaim, 1437)
MEGNEVEZÉS:	Zsigmond király privilégiuma Sárosi Mikós fia Kelemen és Hedri Péter fia Gergely számára. (Kelt: 1405. december 11.)	
KOR:	1405. december 11.	KELETKEZÉS HELYE:
ANYAG:	pergamen	
TECHNIKA:	tinta; kézírás	
MÉRET:	magasság: 40,50 cm, szélesség: 64,50 cm	
LEÍRÁS:	A királyi kancellária által kibocsátott latin nyelvű pergamenoklevél. Több helyen rágásnyomokkal, a szöveget is érintő, jelentősebb hiányokkal, kis részben megbarnulva. A függőpecsét hiányzik.	
JELZÉS:		

- **Kifizetett vételár: 1.150.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 5.**
- **Vétel módja: aukció (Központi Antikvárium, Budapest)**
- **Javasolt elhelyezés: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Az oklevél a 14. századi királyi kancellária oklevéladási gyakorlatának fontos forrása, jelentős család- és birtoktörténeti adatokkal, mely egyúttal a királyi birtokadományozás folyamatába is bepillantást enged. A Mohácsi vész után elpusztult középkori királyi levéltár hiányában, valamint a későbbi századok veszteségei miatt minden megmaradt középkori magyar oklevél kivételesen ritka és különös értéket képvisel, ezért a Nemzeti Levéltár e körben minél teljesebb gyűjtemény kialakítására törekszik.**

Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314545
Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:
DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT);
rég könyv (1850 előtt)

Jogi helyzet:
VÉDETT

Alkotó(k):
szerző: Torkos József (Győr, 1710 – Sopron, 1791)

MEGNEVEZÉS: **Uj Zengedező Mennyei Kar, ... Győr, 1743**

KOR: 1743

KELETKEZÉS HELYE: Győr

ANYAG: papír

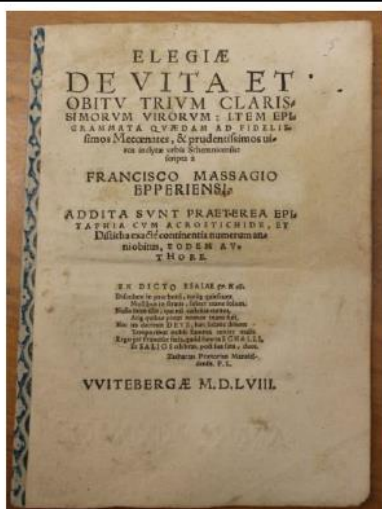
TECHNIKA: nyomtatott; rézmetszet; bőrkötés

MÉRET: magasság: 14,70 cm, szélesség: 8,80 cm; [10], 994, [24], 28 p., 1 t.

LEÍRÁS: Uj Zengedező Mennyei Kar, Az-az régi és ujonnan szerzetett, válogatott, Isteni Ditséreteket, és lelki Énekeket magában foglaló, szép rendbe vétetett Graduál, Melly, Az Istennek ditséretire, az Híveknek serkentésekre, és vigasztalásokra. Frankofurtumban [Győr], [Streibig ny.], 1743.
Hamis nyomdahelyű kiadás. A példányba a kiadói kolligátumként számon tartott "Szent Dávid királynak, és prófétának száz-ötven 'Soltári"-t, valamint "A' mi Urunk Jézus Kristus' Kén-szenvedésének Historiája..."-t nem kötötték bele. Sérült gerincű, kopottas, korabeli bőrkötésben. A zárókapcsok hiányoznak.

JELZÉS:

- Kifizetett vételár: 86.250,- Ft
- Vétel időpontja: 2014. december 5.
- Vétel módja: aukció (Központi Antikvárium, Budapest)
- Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest
- A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Ács Mihály Zengedező mennyei kar című, először 1696-ban kiadott munkájának az első, bővített, Torkos József által jegyzett kiadása. Rendkívül ritka, titkos nyomdahelyű, a fellelhető két közgyűjteményi példány variánsa vagy különböző megjelenésű kötete. A hungaricumok terén teljességre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében hiánypótló darab.

Műtárgy-nyilvántartási azonosító:

314548

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:

DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT);
régí könyv (1850 előtt)

Jogi helyzet:

VÉDETT

Alkotó(k):

író: Massagius, Franciscus (16. század vége)

MEGNEVEZÉS: Elegiae de vita et obitu trium clarissimorum virorum... Wittenberg, 1558

KOR: 1558

KELETKEZÉS HELYE: Wittenberg

ANYAG: papír

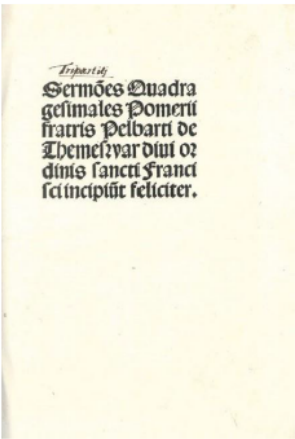
TECHNIKA: nyomtatott

MÉRET: magasság: 20,50 cm, szélesség: 15,00 cm, terjedelem: 23,00 oldal

LEÍRÁS: Elegiae de vita et obitu trium clarissimorum virorum: item epigrammata quaedam ad fidelissimos Meconates, & prudentissimos viros inclytæ urbis Schemniciensis: scripta a Francisco Massagio Epperiens. Witebergæ, ny. n., 1558. A gerincén papírcsikkal. Szerzője eperjesi (feltehetően szász) származású. Tartalma: selmeci polgárok halálára írt gyászversek.

JELZÉS:

- Kifizetett vételár: 218.500,- Ft
- Vétel időpontja: 2014. december 5.
- Vétel módja: aukció (Központi Antikvárium, Budapest)
- Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest
- A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A selmeci polgárok halálára írt gyászversek eperjesi (feltehetően szász) származású szerzőjét a szakirodalom nem említi. A kiadvány a magyar bibliográfiákban nem szerepel, a nemzetközi szakbibliográfiák is csupán egyetlen müncheni darabját ismerik. Ebből következően hazai közgyűjteményeinkben korábban nem őrizték példányát, így a hungaricumok terén teljességre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében hiánypótló darab.

	Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314549 Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:
	Rendeltetés és tárgyfajta: DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); régí könyv (1850 előtt)
Jogi helyzet: VÉDETT	
Alkotó(k): szerző: Temesvári Pelbárt (Temesvár, Pelbartus de) (Temesvár, 1435 körül – Buda, 1504)	
MEGNEVEZÉS: Semones Pomerii fratris... Lyon, 1509	
KOR: 1509	KELETKEZÉS HELYE: Lyon
ANYAG: papír	
TECHNIKA: nyomtatott; bőrkötés; tinta; kézírás	
MÉRET: Koll. 1.: [476] p.; Koll. 2.: [200] p.	
LEÍRÁS: Lugd[unij], per Jacobu[m] Sacon, Impensis... Antonij Koberger, 1509. Egy levél (aaa1) másolattal pótolva. Az utolsó (üres) levél hiányzik. Számos korabeli bejegyzéssel. Hozzákötvé: Pelbartus de Temesvár: Sermo[n]es quadragesimalis Pomerii fratris... Lugd[unij], per Jacobum Sacon, Impensis... Anthonij Koberger... Nure[m]bergen(sis), 1509. Viseltes korabeli bőrkötésben, a gerinc hiányzik. Egy levélen (CCC1) szöveghiányt nem okozó bevágással. Néhány levél enyhén foltos, helyenként szűrágás nyomaival.	
JELZÉS:	

- **Kifizetett vételár: 184.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 5.**
- **Vétel módja: aukció (Központi Antikvárium, Budapest)**
- **Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A saját korában nemzetközileg is népszerű, és ezért nagy példányszámban megjelent kötet nem könyvészeti ritkasága miatt értékes, hanem számos korabeli kézírásos bejegyzése, és még inkább eredeti budai reneszánsz bőrkötése miatt. A bejegyzések alapján a könyv történetének több fejezete is rekonstruálható, a 16. század elejétől fogva, mikor is egy vélhetően Budán szolgáló prágai kanonok tulajdona volt, majd később jezsuita és piarista könyvtárak jegyezték. A kötéstábla díszítései alapján meghatározható készítési helye és kora: Budán, a II. Ulászló királynak (1490 – 1516), s bizonyára főembereinek is dolgozó könyvkötő műhelyben készült. A régi könyvkötések terén is számottevő gyűjteménnyel rendelkező Nemzeti Könyvtár számára különlegesen értékes darab.**

Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314551
Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:
DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT);
nyomtatvány

Jogi helyzet:
VÉDETT

Alkotó(k):
kibocsátó: Kassai városi tanács;
nyomda: Kassai városi nyomda

MEGNEVEZÉS: Salutem et servitiorum nostrorum promptitudinem. Hogy ujonnan kelletet... Kassa, 1689 körül
KOR: 1689 körül **KELETKEZÉS HELYE:** Kassa
ANYAG: papír
TECHNIKA: nyomtatott; tinta; kézírás
MÉRET: magasság: 31,50 cm, szélesség: 20,00 cm, terjedelem: 1,00 oldal
LEÍRÁS: [Kassa], [Városi ny.], 1689 körül. A példány Dolinay Gábor számára készült. A megszólítás, az aláírás, a dátum, a szövegben kitöltendő részek, valamint az üres levél hátán olvasható címzés kézíratos. Az irat kelte: 1689. február 19. Kassa város enyhén sérült viaszpecsétjével. Enyhén vízfoltos, az üres levél a felbontáskor sérült.
A kiadvány a nyomtatási hely és idő feltüntetése nélkül jelent meg, az iniciálé és a betűk alapján azonban kétségtelenül a kassai városi nyomdában készült. Valószínűleg a rajta szereplő kézíratos dátum, 1689 környékén kerülhetett ki a sajtó alól.
Tartalma: a kassai városi tanács felszólítja a város nemeseit elmaradt adójuk befizetésére.

JELZÉS:

- **Kifizetett vételár: 115.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 5.**
- **Vétel módja: aukció (Központi Antikvárium, Budapest)**
- **Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Egy eddig ismeretlen régi magyar nyomtatvány előkerülése önmagában is nagyon ritka esemény. Ebben az esetben azonban ráadásul magyar nyelvű kiadványról van szó, ami nem csupán nyomdászattörténeti, vagy bibliográfiai kuriózzummá teszi a nyomtatványt, hanem államigazgatási szempontból is kiemelkedően érdekessé, hiszen ezek szerint Kassán a 17. század második felében magyar nyelven (is) zajlott a közigazgatás. A nyomtatvány a hungaricumok terén teljeségre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében hiánypótló darab.**

Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 66161

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:

MŰVÉSZETI ALKOTÁS; FESTÉSZETI ALKOTÁS; HORDOZHATÓ festmény (táblakép)

Jogi helyzet:

VÉDETT

Alkotó(k):

művész: Cippriano Geronzi, Giacomo Francesco (II Todeschini) (Feldkirch, 1664 – Milánó, 1736)

KELETKEZÉS HELYE:

MEGNEVEZÉS: Öreg házaspár ebédje

KOR:

ANYAG: vászon

TECHNIKA: olaj

MÉRET: magasság: 103,00 cm, szélesség: 169,00 cm

LEÍRÁS: A szabadban, erdei lugasban széken szemközt ülő fehérszakállas, kékruhás, mosolygó arcú öreg férfi baljával cserépkorsót tart. Jobbjával kis csészében sült tésztát (fánkot) nyújt a mellette ülő, derűs arcú idős nőnek. A sötét fejkendős asszonyon zöld ruha van, fehér gallérral és vörös kabátka. A házaspár előtt asztal, megkezdett dinnye, tál. Balról sapkás, zöldkabátos szolga nyúl a dinnyéhez. Jobbról kékszoknyás parasztlány ruhát csavar ki, előtte a földön vödör. Jobbszélen profilban ülő zöldkabátos, barnakalapos legény furulyázik. A háttérben jobbról kéklő hegyes táj.

JELZÉS: jelzés nélkül

- **Kifizetett vételár: 9.075.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 9.**
- **Vétel módja: aukció (Nagyházi Galéria és Aukciósház, Budapest)**
- **Javasolt elhelyezés: Nádasdy-kastély, Nádasdladány**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A Közép-Európában, így Magyarországon is több alkotásával ismert olasz festő művének párdarabját a budapesti Szépművészeti Múzeum őrzi. A fenti festményt az 1949-ben ajándékozás útján múzeumba került párjával együtt a szakirodalom is számon tartja, mint a festő életművének Magyarországon őrzött legjelentősebb darabjait. A párdarabok hazai provenienciája is ismert: a II világháború előtt a nádasdladányi kastélyt díszítették, a Nádasdy család tulajdonaként. A nádasdladányi kastély hiányosan megmaradt berendezését hitelesen, eredeti darabként egészíti ki a megszerzett műalkotás.**

	Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314552 Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:
	Rendeltetés és tárgyfajta: BERENDEZÉS; BERENDEZÉSI TÁRGY; DÍSZTÁRGY asztaldísz
Jogi helyzet: VÉDETT	Alkotó(k): készítő: Ismeretlen
MEGNEVEZÉS: Asztaldísz gróf Esterházy Miklósné számára, 1830 körül KOR: 1830 körül ANYAG: ezüst; almandin; ametiszt TECHNIKA: MÉRET: magasság: 6,00 cm, szélesség: 16,00 cm, mélység: 9,00 cm LEÍRÁS: Ezüst talapzatba foglalt ametiszt kristályon plasztikus ezüstgyík, szemében két apró almandinnal. Talapzatán ajándékozási felirat: <i>Donné par Elle à Son amie Françoise Comtesse Nikolas d' Esterházynée Marqise de Roisin.</i> JELZÉS: I.G. (?) mesterjegy	KELETKEZÉS HELYE: Körmöcbánya

- **Kifizetett vételár: 363.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 11.**
- **Vétel módja: aukció (Nagyházi Galéria és Aukciósház, Budapest)**
- **Javasolt elhelyezés: Budavári De La Motte-Beer palota, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A kisméretű emléktárgy a 19. század első felének érdekes magyar ötvösművészeti alkotása. Felirata alapján az állami tulajdonban levő, és műemléki érdekből onnan ki nem adható csákvári Esterházy-kastélyhoz kötődő darab: gróf Esterházy Miklós felesége, született Roisin Marquise számára készült. A magyarországi főúri életvitel és a kastélyok egykori berendezési darabjainak tanújaként hiánypótló történeti emlék.**

Műtárgy-nyilvántartási azonosító: **314563**
 Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:
DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); oklevél

Jogi helyzet:
VÉDETT

Alkotó(k):
kibocsátó: I. Lipót, Habsburg (Bécs, 1640 – Bécs, 1705)

MEGNEVEZÉS: I. Lipót német-római császár és magyar király aláírásával ellátott, nyomtatott latin nyelvű rendelet.
(Kelt: Bécs, 1690. augusztus 29.)

KOR: 1690. augusztus 29. **KELETKEZÉS HELYE:** Bécs

ANYAG: papír; viasz

TECHNIKA: nyomtatott; tinta; kézírás

MÉRET: magasság: 37,50 cm, szélesség: 49,20 cm

LEÍRÁS: Nyomda nélkül. Papírfelzetes viaszpecséttel, Jaklin Balázs kancellár és Maholányi János királyi személynök saját kezű aláírásával. Hajtogatva, a hajtások mentén apróbb sérülésekkel, hátoldalán néhány soros latin nyelvű megjegyzéssel.

Tartalma: a töröktől frissen visszafoglalt területek adózási ügyeit rendező, kiegészítve az ugyanebben az évben, május 16-án kiadott utasítást.

JELZÉS:

- **Kifizetett vételár: 97.750,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 12.**
- **Vétel módja: aukció (Studio Antikvárium, Budapest)**
- **Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A könyvészeti szakkutatás által ismeretlen, papírfelzetes viaszpecséttel ellátott oklevél formájú rendelet nemcsak a könyvtártudomány számára egyedülálló emlék, hanem jelentős történeti forrásértékű dokumentum is. A hungaricumok terén teljeségre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében hiánypótló darab.**

Műtárgy-nyilvántartási azonosító:

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

651

Rendeltetés és tárgyfajta:

HASZNÁLATI TÁRGY; VISELETI TÁRGY; ÉKSZER
enkolpion

Jogi helyzet:

VÉDETT TÁRGYEGYÜTTES

Alkotó(k):

művész: Ismeretlen mester, 19. század második fele

MEGNEVEZÉS: II. Arszenij Sztojkovics pravoszláv püspök enkolpionja, díszdobozával, 1874

KOR: 1874

KELETKEZÉS HELYE:

ANYAG: ezüst

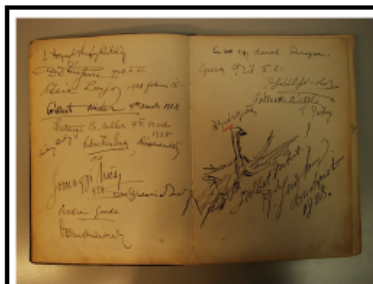
TECHNIKA: aranyozott; zománcozott; vésett

MÉRET: hosszúság láncsal: 82 cm
medál átméret: 8 és 6,7 cm
lánc tartó dísz mérete: 30x20 mm
doboz méret: 20x16 cm

LEÍRÁS: Két, láncon függő enkolpion (főpapi nyaklánc). Aranyozott ezüst, festett zománcképpel, függesztőlánccsal. Az egyik enkolpion Gábel arkangyalt, a másik Szűz Máriát ábrázolja, így a két tárgy együtt az Angyali Üdvözet jelenetét mutatja be. Mindkét tárgy hátoldalán azonos vésett, cirill betűs, szerb nyelvű felirat (magyarul: "Arszenij Sztojkovics budai pravoszláv püspök enkolpionja, 1874, év"). Eredeti, bársonnyal bélelt dobozban.

JELZÉS: jelzés nélkül

- Kifizetett vételár: 2.500.000,- Ft
- Vétel időpontja: 2014. december 17.
- Vétel módja: adásvétel
- Javasolt elhelyezés: Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest
- A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Hazai és nemzetközi műtárgyforgalomban is ritkán előforduló tárgy, a saját műfajában is különleges ötvösműnek számít: a jellegzetes püspöki mellkeresztetől eltérően nem kereszt forma, hanem két, zománcozott díszített medál. Értékét növeli, hogy teljes együttes, a láncon függő medálok eredeti díszdobozukkal együtt maradtak meg. A tárgy feliratos, és ezáltal konkrét megrendelőhöz köthető, II. Arszenij Sztojkovics (Bánátszentiván, 1803 – Szentendre, 1892) budai szerb püspök személyéhez, így a magyarországi szerb kultúra egyedülálló emléke is, a Nemzeti Múzeum jelentős, nemzetiségi kultúrára is kiterjedő történeti gyűjteményében is különleges darabnak számít.

Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314560

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:

DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); EGYÉB DOKUMENTÁCIÓ
egyéb dokumentáció

Jogi helyzet:

VÉDETT

Alkotó(k):

szerző: [több alkotó]

MEGNEVEZÉS: A New York kávéház vendégbökönyve, 1928-1936 között

KOR: 1928-1941 között

KELETKEZÉS HELYE: Budapest

ANYAG: papír

TECHNIKA: kézírás

MÉRET: magasság: 29,00 cm, szélesség: 25,00 cm

LEÍRÁS: A New York kávéházat 1920-1936 között Tarján Vilmos (Budapest, 1881 – Budapest, 1947) újságíró bérelte. A bejegyzések 1928. január 30-tól 1936. augusztusig keletkeztek, majd két év kihagyás után 1938 júniusától 1941. május végéig további négy oldalon folytatódnak, amelyek már Tarjánéknak egy másik üzletében kerülhettek a bökönyvbe.

A vendégbökönyv összesen 100 lapot tartalmaz, ebből 42 lapon, összesen 72 oldalon vannak bejegyzések: elsősorban autogramok, néhány szöveges bejegyzés és rajz. A bejegyzések között található magyar és külföldi színészek, operaénekesek, festők, írók, újságírók, mecénások, sportolók, hírességek, politikusok, pl.:

Németh Mária (1897-1967) operaénekes, Franz Schalk (1863-1931) híres osztrák karmester, báró Prónay György (1887-1968) földbirtokos, országgyűlési képviselő, Rákosi Jenő (1842-1929) író, újságíró, az MTA tagja, Korányi Frigyes, Vass Elemér, Báttaszéki Lajos hírlapíró, Kellér Andor, Nádas Sándor író, újságíró, a Pesti Futár szerkesztője, Heinrich mecklenburgi herceg, Hans Doblhoff báró, Egyiptom hercege, Ödny Árpád, Zilahy Lajos, Magyar Sándor óceánrepülő, Kohner Adolf (1866-1937) gyáriparos, az Országos Képzőművészeti Társulat elnöke, Márkus Emília, Párdány Oszkár miniszteri tanácsos, Márkus Emília első férje, Harsányi Zsolt, Kernstok Károly, Márk Lajos, Gilbert Miller (1884-1969) amerikai színházi producer, Vámbéry Rusztem, Gömbaszögi Frída, Miklós Andor, az Est-lapok tulajdonosa, Festetics György, Hatvani Lajos, Khuen-Héderváry Sándorné, Renato Anselmi (1891-1973) vívó olimpiai bajnok, Sidney Chaplin (1885-1965) angol színész, Mihály Lajos rendőr főhadnagy, Josephine Baker (rajzzal), Esmond Harmsworth = Lord Rothermere, Violet Wallace (Edgar Wallace felesége), Petschauer Attila vívóbajnok, Wolfgang von Feilitzsch pilóta, Molnár Ferenc, José Raul Capablanca sakkvilágbajnok, Tersztyánszky Ödön vívóbajnok, Kálmán Imre (kottával), Rafael Schermann (1879-1944) grafológus, Sonja Henie (1912-1969) olimpiai és világbajnok korcsolyázó, József Ferenc főherceg, Fedák Sári, Simon Böske szépségkirálynő (Miss Europa), Mistinguett (1875-1956) világhírű francia színésznő, Francis Salabert (1884-1946) zeneműkiadó, Magda Tagliaferró (1893-1986) zongoraművész, Richard Crooks (1900-1972) a Metropolitan tenoristája, Fritz Lang (1890-1976) filmrendező, producer, Edwin Fischer (1886-1960) zongoraművész, karmester, Giovanni Caproni (1886-1957) repülőmérnök, Jesse Lasky (1880-1958) amerikai filmproducer, Zukor Adolf (1873-1976) amerikai filmproducer, a Paramount alapítója, Fritzi Massary (18882-1962) osztrák énekesnő, színésznő, Vészi József, George Ward Price (1886-1961) a Daily Mail újságírója, Beregi Oszkár, René, Bourbon hercege, Hans Moser (1880-1964) osztrák színész, Fráter Iván, Lucy Doraine (1898-1989) a némafilm magyar származású sztárja, Kertész Mihály felesége, Charles Healy Day pilóta, Magyar Sándor óceánrepülő, Auguste Piccard (1884-1962) svájci fizikus és felfedező, Poldi Mildner zongoraművész, Thomas Mann, Rod La Roque (1898-1969) francia színésznő, énekesnő, Chekib Arslan emír, a szír-palesztin küldöttségéből, Werner Janssen (1899-1990) amerikai karmester és zeneszerző, Filippo Tommaso Marinetti, Guglielmo Rospigliosi herceg, Vértes Marcell festőművész (rajzzal), Csontos Gyula, Ethel Snowden (1881-1951) angol szocialista, feminista politikus, Willi Fritsch (1901-1973) német színész, filmszínész, Kodály Zoltán, Lehár Ferenc, Willem Mengelberg (1871-1951) holland karmester, Karl Schäfer (1909-1974) osztrák úszó és műkorcsolyázó-bajnok, Vivi-Anne Hultén (1911-2003) svéd korcsolyázó olimpiikon, Hans Jány (1906-1990) osztrák színész, Amélie Thyssen, Willy Reiber (1895-1980) német filmrendező, producer, Fritz Wiesenthal osztrák kabarészínész, Munkácsi Márton (1896-1963) fotóművész, B. Güntekin török orvos (öv é az utolsó bejegyzés).

JELZÉS:

- Kifizetett vételár: 1.000.000,- Ft
- Vétel időpontja: 2014. december 18.
- Vétel módja: adásvétel
- Javasolt elhelyezés: Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum, Budapest
- A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A New York Kávéház az 1930 körüli években Budapest első számú látványosságá lett, minden idelátogató híres külföldit elhoztak ide. A vendégbökönyv bejegyzései így nemcsak az autogramok önmagukban vett értéke miatt tekinthetők igazi kincsnek, hanem mert képet ad a főváros pezsgő kulturális, idegenforgalmi életéről, esetenként társaságok összetételéről is (ki kivel jön, ki kit kalauzol). A vendégbökönyv természeténél fogva teljesen unikális, egyetlen példányban létezik, és bár néhány kutató korábban is hozzáfért rövid időre, egészében feldolgozatlan, a vendéglátóipar történetének és több művészeti ágának is pótolhatatlan emléke.

	Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314570
	Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:
Rendeltetés és tárgyfajta: HASZNÁLATI TÁRGY; SZOKÁSTÁRGY; TISZTÁLKODÁSI TÁRGY fésű	
Jogi helyzet: VÉDETT	
Alkotó(k): készítő: Stouy, Johannes (pozsonyi ötvös, 19. század)	
MEGNEVEZÉS: A rajkai Chevra Kadisa ezüst fésűje, 1858	
KOR: 1858	KELETKEZÉS HELYE: Pozsony
ANYAG: ezüst	
TECHNIKA: vésett	
MÉRET:	
LEÍRÁS:	Lapos, téglalap forma, sűrű fogazattal, a fogazat felett vésett, kagylómokból összeállított barokkos díszítés, alatta a (Moson vármegyei) rajkai (roggendorfi) Chevra Kadisára és a készítés évére utaló héber (tóra) nyelvű felirattal.
JELZÉS:	oldalán, középen beütött jegyekkel: pozsonyi, 1858-as városjeggyel, STOUY mesterjeggyel, "E" évjeggyel

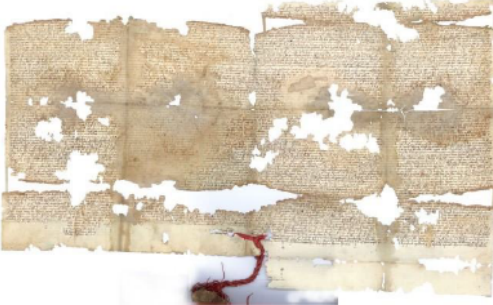
- **Kifizetett vételár: 10.000,- euró [3.090.010,- Ft]**
- **Vétel időpontja: 2014. december 18.**
- **Vétel módja: adásvétel**
- **Javasolt elhelyezés: Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A 1848-49-es szabadságharcot követő neoabszolutizmus korának ötvösművei egyébként is ritkák, de az ezüsből készült héber feliratos temetkezési tárgy a maga nemében páratlan, nincs tudomásunk hasonlóról sem a hazai közgyűjteményekben, sem külföldi gyűjteményben. Különlegessége, többek között, hogy magyar műhelyben, magyarországi közösség számára készült, a Nemzeti Múzeum egyébként jelentős judaica gyűjteménye számára is hiánypótló darab.**

	Műtárgy-nyilvántartási azonosító:	82529
	Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:	
	Rendeltetés és tárgyfajta:	HASZNÁLATI TÁRGY; IDŐMÉRŐ ESZKÖZ; ÓRA asztali óra
	Jogi helyzet:	VÉDETT
Alkotó(k):	készítő: Ellicott, John (London, 1706 – London, 1772)	
MEGNEVEZÉS:	Asztali óra zenélő szerkezettel (1765 körül)	
KOR:	1765 körül	KELETKEZÉS HELYE: London
ANYAG:	ébenfa; fém; réz	
TECHNIKA:	vésett; esztergályozott; öntött	
MÉRET:	magasság: 82,00 cm, szélesség: 52,00 cm, mélység: 33,00 cm	
LEÍRÁS:	<p>Óraház: Feketére pácolt és kívül politúrozott fa szerkezetű óraház áttört betétekkel és aranyozott réz rátétdíszekkel. Az áttört betétek -- vélhetően későbbi -- bordó elasztikus huzattal bevonva a belső oldalukon. Az aranyozott rátétdíszek öntöttek, ugyanúgy, ahogy a talprész a lábakkal. Az óraszekrény négy oldalán egy-egy nyitható ajtó (az elő és hátoldalon üvegbetétes), az oromzaton egy további kiemelhető fedélrész. Az előoldalon zománcos számlap, a félköríves oromzaton cégjelzéssel és dallam-listával. Az üveges hátoldal látni engedi a zenélő szerkezetet.</p> <p>Szerkezeti jellemzők: Rugóhajtás, ingaszabályozó, Graham gátszerkezet, negyedütős, 12 dallamos zeneszerkezet (tűkés hengerrel vezérelt csengősor), oldalán ütésvezérlő zsineggel.</p> <p>Az óramű korának egyik alaptípusa, egész Európában kedvelt és divatos enteriőr kiegészítőnek számított. Anglián kívül ismert volt a Monarchia területén is. Készítői a megrendelők kívánságára többféle méretben kivitelezték. A nagyobb méretűeket -- rendszerint-- zenélő szerkezettel is ellátták.</p>	
JELZÉS:	Elöl: számlapján és a szerkezet hátoldalán: "Ellicott, London"	

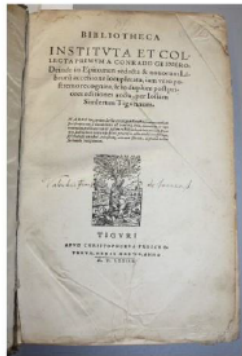
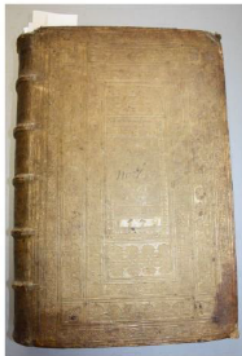
- **Kifizetett vételár: 8.500.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 22.**
- **Vétel módja: adásvétel**
- **Javasolt elhelyezés: Edelényi Kastélysziget, Edelény**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Az óra a maga nemében műszaki megoldásai miatt is különlegesség, valamint magyarországi műtárgyállományban korai és – méretei, főúri rendeltetése miatt is – különleges darabnak számít. Az edelényi barokk kastély berendezésében, mint magyarországi főúri kastélyban már a barokk időkben több, különböző típusú és méretű óra kellett legyen. Az elpusztult kastélyberendezés rekonstrukciója érdekében az óra hiánypótlónak tekinthető. (Emellett a korábban engedély nélkül külföldre vitt, majd a műtárgyfelügyelet restitúciós munkája eredményeként hazakerült óra állami megszerzésével egyúttal a sorsa is megnyugtatóan rendeződött.)**

	Műtárgy-nyilvántartási azonosító:	314350
	Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:	
	Rendeltetés és tárgyfajta:	DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); oklevél; oklevél
	Jogi helyzet:	VÉDETT
	Alkotó(k):	Kibocsátó: Gilétfi (Zsámboki) Miklós (nádor, 14. század)
MEGNEVEZÉS:	Gilétfi (Zsámboki) Miklós nádor privilégiuma Váralya-i Poukus fia Leukus számára. (Kelt: 1342. december 16.)	
KOR:	1342. december 16.	KELETKEZÉS HELYE:
ANYAG:	pergamen	
TECHNIKA:	kézírás; tinta	
MÉRET:	magasság: 28,50 cm, szélesség: 65,50 cm	
LEÍRÁS:	Tartalma: Gilétfi Miklós nádor tudatja, hogy megjelent előtte Váralya-i Poukus fia Leukus és kérte, hogy privilégiális formában írja át Druget Vilmos nádor 1342. augusztus 15-én kelt oklevelét, melyben Vilmos nádor tudatja, hogy Bwya-i Jakab fia, Péter nem tette le Pous fia Leukus ellenében a számára elrendelt esküt, valamint Bwya-i Chepan fia János Kellemes-i Pows fia Miklós fia Domokos ellenében nem tette le az esküt, ezért őket fő- és birtokvesztésre ítélte, oly módon, hogy a birtokok 2/3-a a nádor, 1/3-a a felperesek kezére jusson. Erről Deers fia, Donch értesülve kérte, hogy mivel Péter és János a rokonai, így az 1/3 birtokrészt az ellenfelektől pénzen kiválthassa, végül azonban a 8 márkára értékelt birtokrészt Donch nem váltotta ki, ezért azt Vilmos nádor Leukusnak és örökösének ítélte örök birtoklásra. Vilmos nádor nyílt oklevelét Gilétfi Miklós nádor privilégiális formában átírja és megerősíti. Az oklevél a XIV. századi nádori bíraskodás dokumentuma. Az átírt oklevelet kiadó Druget Vilmos nádor az oklevél kiadása után nem sokkal meghalt. Valószínűleg a nádor személyének megváltozása miatt került sor arra, hogy a birtokszerző Leukus az új nádorral is megerősített szerzeményét.	
JELZÉS:		

- Kifizetett vételár: 500.000,- Ft
- Vétel időpontja: 2014. december 22.
- Vétel módja: adásvétel
- Javasolt elhelyezés: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár, Budapest
- A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Az oklevél a 14. századi nádori bíraskodás egy fontos eredeti dokumentuma, amely egy néhány hónappal korábban kelt – még az előző nádor által kiállított – oklevél átíratát, megerősítését tartalmazza. A Mohácsi vész után elpusztult középkori királyi levéltár hiányában, valamint a későbbi századok veszteségei miatt minden megmaradt középkori magyar oklevél kivételesen ritka és különös értéket képvisel, ezért a Nemzeti Levéltár e körben minél teljesebb gyűjtemény kialakítására törekszik.

	<p>Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314351</p> <p>Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:</p>
	<p>Rendeltetés és tárgyfajta: DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); oklevél; oklevél</p> <p>Jogi helyzet: VÉDETT</p> <p>Alkotó(k): kibocsátó: Garai Miklós (Gara, ? – Gara, 1386)</p>
<p>MEGNEVEZÉS: Garai Miklós nádor privilégiuma Vitéz-i Lőrinc és társai számára. (Kelt: 1377. május 1.)</p> <p>KOR: 1377. május 1.</p> <p>ANYAG: viasz; pergamen</p> <p>TECHNIKA: kézírás; tinta</p> <p>MÉRET: magasság: 41,00 cm, szélesség: 67,50 cm</p> <p>LEÍRÁS: Zsinóron függő viaszpecsét maradványával. Tartalma: Garai Miklós nádor tudatja, hogy 1370-ben a Sáros és Abaúj megyék nemesi gyűlésén Opoliai László nádor előtt Csirkének nevezett Lach fia Domonkos Péter Szentkereszt és Hrabkó birtoklása miatt beperelte Vitéz-i Lőrincet és társait, mivel a birtok az ő nemzetségéhez tartozik, és mivel a birtokosztály még nem történt meg, ezért abból az öt megillető részt nem adták ki neki. A per 7 éven keresztül húzódott többszörös perhalasztásra, bizonyításként eskü és párbaj elrendelésére is sor került, egymás után három nádor (Opoliai László, Lackfi Imre, Garai Miklós) is foglalkozott az ügygel, végül Garai Miklós jelen ítéletével a pert Vitéz-i László és társai alperesek javára dönti el. Az oklevél a bizonyítás során nagyon sok tanút és eskütársat sorol fel. A XIV. századi genealógiai és családtörténeti kutatások forrása, sok elemében kiegészíti a középkori családok rokoni kapcsolataira vonatkozó ismereteket.</p> <p>JELZÉS:</p>	<p>KELETKEZÉS HELYE:</p>

- **Kifizetett vételár: 500.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 22.**
- **Vétel módja: adásvétel**
- **Javasolt elhelyezés: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: Az oklevél a perbeli bizonyítás során nagyon sok tanút és eskütársat sorol fel, így a 14. századi genealógiai és családtörténeti kutatások nagyon fontos forrása, sok elemében kiegészíti ismereteinket a középkori családok rokoni kapcsolatairól. A Mohácsi vész után elpusztult középkori királyi levéltár hiányában, valamint a későbbi századok veszteségei miatt minden megmaradt középkori magyar oklevél kivételesen ritka és különös értéket képvisel, ezért a Nemzeti Levéltár e körben minél teljesebb gyűjtemény kialakítására törekszik.**

Műtárgy-nyilvántartási azonosító:

314360

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:

DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); régi könyv (1850 előtt)

Jogi helyzet:

VÉDETT

Alkotó(k):

szerező: Gessner, Conrad (Zürich, 1516 – Zürich, 1565);

szerező: Simmler, Josias (Kappel, 1530 – Zürich, 1576)

MEGNEVEZÉS: Bibliotheca instituta et collecta ... Tiguri, 1574

KOR: 1574

KELETKEZÉS HELYE: Zürich

ANYAG: papír

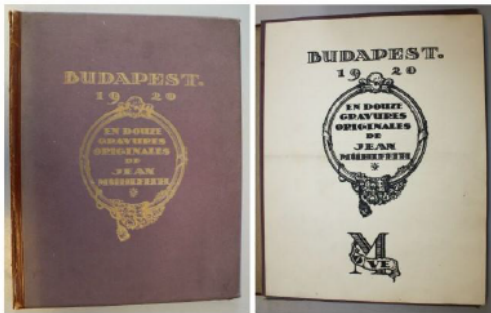
TECHNIKA: nyomtatott; tinta; kézírás; egészsbőr kötés; vaknyomás

MÉRET: magasság: 34,00 cm, szélesség: 235,00 cm; Koll. 1.: [6] fol. (utolsó üres), 691, [41] p.; Koll. 2.: [6] fol., [1] p., [12] fol.

LEÍRÁS: Bibliotheca instituta et collecta primum a Conrado Gesnero, deinde in epitomen redacta & novorum librorum accessione locupletata, iam vero postremo recognita & in duplum post priores editiones aucta / per Iosiam Simlererum Tigurinum. ..., Tiguri : apud Christophorum Froschouerum, mense Martio, anno 1574.
Hozzákötvé: Bibliander, Theodor: Tempora a condito mundo usque ad ultimam ipsius aetatem supputatio ... quam scribebat Theodorus Bibliander, Basileae, per Ioannem Oporinum, [in fine:] Basileae apud Iacob. Parcum, expensis Io. Oporini, 1558. mense Aug., XVI. századi német reneszánsz típusú szignált, vaknyomásos, világos egészsbőr kötésben. Supralibros: V. R. R. 1579. Gerincén korábbi jelzetek nyoma. Címlapján possesszor-bejegyzés: „Valentii Frank de Frankenst”. A kötetben több helyütt margináliák.
Tartalma: A Bibliotheca universalis (Tiguri, 1545) bővített kiadása, mely az első nyomtatott, nemzetközi kritikai bibliográfia, valamint magyar szerzők műveit és életrajzi adatait is tartalmazó hungaricum.

JELZÉS:

- Kifizetett vételár: 300.000,- Ft
- Vétel időpontja: 2014. december 22.
- Vétel módja: adásvétel
- Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest
- A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A 16. századi kötet, mely az első kritikai bibliográfiának is tekinthető, tartalmi szempontból is érdekes, a régi magyar művelődés páratlanul értékes forrása: a 16. században ismert magyar szerzők (Temesvári Pelbárt, Laskai Osvát, Thuróczi János, Janus Pannonius, Honterus János stb.) műveit is bemutatja. Emellett erdélyi szász (Nagyszebenhez kötődő) tulajdonosi bejegyzése és eredeti, 16. századi német reneszánsz típusú szignált bőrkötése is figyelemre méltó. Korábban a könyv egyetlen példányát sem őrizte hazai könyvtár, így a hungaricumok terén teljeségre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében hiánypótló darab.

Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314364
Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

Rendeltetés és tárgyfajta:
MŰVÉSZETI ALKOTÁS; GRAFIKAI ALKOTÁS;
fametszet

Jogi helyzet:
VÉDETT

Alkotó(k):
művész: Műhlfeith János (grafikus, 20. század első fele);
kiadó: Magyar Országos Véderő Egylet (MOVE);
nyomda: Sokszorosító Ipar R.-T. (Budapest)

MEGNEVEZÉS: Budapest, 1920. En douze gravures originales ... Budapest, 1920

KOR: 1920

KELETKEZÉS HELYE: Budapest

ANYAG: papír

TECHNIKA: nyomtatott; fametszet

MÉRET: magasság: 41,00 cm, szélesség: 315,00 cm

LEÍRÁS: Budapest, MOVE, Grafikai Sokszorosító Ipar, 1920.

XXXII. számú példány. Fametszeteket tartalmazó szabadlapos album. Aranyozott, félvászon kötésű mappában, a fametszetek külön-külön paszpartuban. Az album elején fametszetes, francia nyelvű címloldal és ajánlás egy ív terjedelemben. A fametszetek előtt fametszetes, paszpartuzott tartalomjegyzék. A fametszetek alatt a művész eredeti, ceruzás szignója.

Az album a Magyarországra érkező külföldi küldöttség tagjainak ajándékkul készült.

Tartalma: 1. Pest, 2. Az antant palotája Budán, 3. A Királyi Palota a Duna felől, 4. A Parlament, 5. Szent István Bazilika, 6. Az Erzsébet-körút és az Oktogon, 7. A Millenniumi emlékmű és a Szépművészeti Múzeum, 8. Városliget, 9. Római termák romjai Aquincumnál, 10. Antik relief Héra, Herkules és Tézeusz alakjával, 11. Buda, Vérmező, kilátás a Budai Várra, 12. Gyárépület, Csepel, 13. Műhlfeith János önarcképe.

JELZÉS:

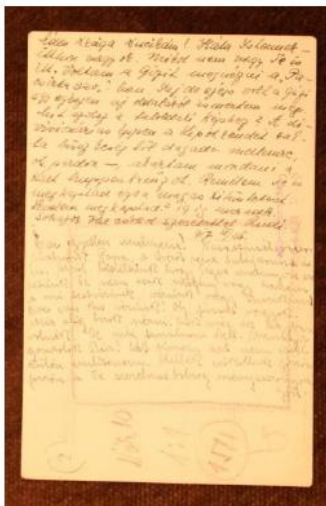
- Kifizetett vételár: 300.000,- Ft
- Vétel időpontja: 2014. december 22.
- Vétel módja: adásvétel
- Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest
- A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A 12 fametszetes budapesti látképet tartalmazó album az 1920-as trianoni békekötésre készülő Magyarország különleges történeti értékű dokumentuma, a hazai és nemzetközi antikvár könyvkereskedelem keresett darabja. Az alacsony példányszámban, de több nyelven kiadott albumot jelentős külföldi politikai személyiségeknek szánták, így a kötet egyetlen példánya sem került az eddigiekben magyar közgyűjteménybe, ezért a hungaricumok terén teljességre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében (is) hiánypótló darab.

		Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314365 Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:
		Rendeltetés és tárgyfajta: DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); könyv
		Jogi helyzet: VÉDETT
		Alkotó(k): szerkesztő: Kosice (Falk) Gyula (Kassa, 1924 –)
MEGNEVEZÉS: Antología de la poesía mádi. Buenos Aires, 1955.		
KOR:	1955	KELETKEZÉS HELYE: Buenos Aires
ANYAG:	papír	
TECHNIKA:	nyomtatott; tinta; kézírás; fűzött	
MÉRET:	magasság: 21,00 cm, szélesség: 17,00 cm, terjedelem: 138,00 oldal	
LEÍRÁS:	Buenos Aires, Ediciones Madí, 1955. Primera Edición. A papírborítón Guillermo A. Gutiérrez fotogramájával. A szöveg kétféle papírra nyomtatva, a szerzők fényképei és rövid életrajza magasfényű ofszet oldalakon, a bevezető fejezetek és a költemények korabeli csomagolópapíron. A szennycímlapon és az utolsó számozott oldalon kézírásos bejegyzés. Ana M. Bay, Juan Bay, Augusto Elmore, Horacio Faedo, Guillermo A. Gutiérrez, Beatriz L. Herrera, Gyula Kósice, Diyi Laan, José Muñoz Cota, Jorge A. Nunez, Jorge B. Rivera, Mirta N. Sessarego és Valdo Wellington verseit tartalmazó antológia. Szerzői hungarikum.	
JELZÉS:		

- **Kifizetett vételár: 150.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 22.**
- **Vétel módja: adásvétel**
- **Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A Kassán született, magyar származású költő, író, szobrász, képzőművész szerkesztésében és bevezetőjével Argentínában megjelent antológia kiemelkedő értékű dokumentuma az avantgárd indíttatású, nemzetközileg is jelentős MADI művészeti irányzatnak. A magyar születésű és magyar kulturális gyökerekkel rendelkező Kosice Gyulának az eddigiekben semmilyen műve, kiadványa nem szerepelt a magyar nemzeti bibliográfiákban, így a kiadvány szerzői hungarikumként az e téren teljességre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében hiánypótló darab.**

	<p>Műtárgy-nyilvántartási azonosító: 314371 Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:</p>
	<p>Rendeltetés és tárgyfajta: DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT); könyv</p>
	<p>Jogi helyzet: VÉDETT</p>
	<p>Alkotó(k): illusztrátor: Belatini Braun Olga (Nena) (grafikus, 20. század)</p>
<p>MEGNEVEZÉS: Hajnalka. Népmese. Leipzig, 1935 KOR: 1935 ANYAG: papír TECHNIKA: nyomtatott, festett, fűzött MÉRET: magasság: 20,00 cm, szélesség: 23,50 cm, terjedelem: 18,00 oldal LEÍRÁS: „Pillangókötéssel” készült, zsinórral fűzött, haránt alakú album, kézzel festett borítóval és belső táblákkal. Feltehetően kis példányszámban megjelent vizsgamunka vagy kiállítási mesterdarab. JELZÉS:</p>	<p>KELETKEZÉS HELYE: Lipcse</p>

- **Kifizetett vételár: 150.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 22.**
- **Vétel módja: adásvétel**
- **Javasolt elhelyezés: Országos Széchényi Könyvtár, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A kézzel illusztrált – feltehetően vizsgadarabként, vagy kiállítási mesterdarabként készített – mesekönyv a két világháború közötti magyar és európai illusztrátorművészet és könyvkiadás magas színvonalú, egyedi darabja. Borítója és belső táblái is kézzel festettek, és emellett rendkívül ritkává teszi kiváló állapota. Az illusztrátor személye még a kutatás előtt részben feltáratlan, így az életmű feldolgozásához a közgyűjteményi elhelyezés a szakkutatás számára egy további jelentős alkotást biztosít. A hungaricumok terén teljeségre törekvő Nemzeti Könyvtár gyűjteményében hiánypótló darab.**

Műtárgy-nyilvántartási azonosító:

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosító:

300117

Rendeltetés és tárgyfajta:

DOKUMENTÁCIÓ; ÍROTT / NYOMTATOTT (KÉZ- ÉS GÉPIRAT);
levél

Jogi helyzet:

VÉDETT

Alkotó(k):

író: Bajor Gizi (Beyer Gizella) (Budapest, 1893 – Budapest,
1951);

író: Vajda Ödön (János) (Nyíregyháza, 1884 – Budapest, 1946);

író: [több alkotó]

MEGNEVEZÉS: Bajor Gizi és családja Vajda Ödönnek írt levelei, 1916-1949 (69 darab)

KOR: 1916-1949

KELETKEZÉS HELYE:

ANYAG: papír

TECHNIKA: tinta; kézirás; ceruza; gépelt

MÉRET:

LEÍRÁS: Bajor Gizi, Beyer Marcell (Bajor Gizi édesapja), Beyer Rudolf (Bajor Gizi bátyja), Fellner Alfréd és Zilahy Lajos Vajda Ödönnek írt levelei, képeslapjai és levelezőlapjai, illetve Ambrus Zoltán, Vajda Ödön és Vajda Miklós Bajor Gizinek írt levelei és levelezőlapjai, valamint néhány egyéb irat.

JELZÉS:

- **Kifizetett vételár: 500.000,- Ft**
- **Vétel időpontja: 2014. december 23.**
- **Vétel módja: adásvétel**
- **Javasolt elhelyezés: Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, Budapest**
- **A tárgy jelentősége, az elővásárlás indoka: A 69 levélből álló együttes gerincét Bajor Gizi első férjének, Vajda Ödönnek írt levelei alkotják. Kapcsolatuk a válás után sem szakadt meg, s a levelezés nemcsak magánéleti, hanem a színésznő pályájának alakulásával kapcsolatos témákat is érint. Emellett Ferenczy Béni, Paupera Ferenc (a színésznő második férje), Zilahy Lajos, Szabó Lőrinc és Cs. Szabó László Bajor Gizinek írt leveleit is olvashatjuk. A levelezés nem csupán a rajongóknak szóló kuriózum, hanem a magyar színháztörténet kiemelkedő korszakának egyedülálló dokumentációja is. A Bajor Gizi első férjének fiától, Bajor Gizi keresztfiától előkerült hagyatéka a Bajor Gizi Színészmúzeum gyűjteményében kétszeresen is hiánypótló: a névadó színésznőt érintő dokumentáció, és egyben a múzeumnak otthont adó épület tulajdonosára is vonatkozik.**